

MIJLOACE LEXICALE DE EXTINDERE A CLASEI VERBULUI

**Prof.univ.dr. Maria-Magdalena
JIANU**

Universitatea „Constantin Brâncuși” din
Târgu Jiu

Rezumat

Procedeele de care limba română dispune pentru efazarea lexicală - derivarea, compunerea și, mai puțin productivă, transpoziția lexico-gramaticală - acționează în direcția extinderii unităților lexicale purtătoare de aceleași informații semantice ca verbele reper.

Cuvinte cheie: mijloace lexicale, derivarea, diateza, verbul, sufixe lexicale

Derivarea este mijlocul cel mai utilizat în acest sens, identificându-se forme verbale derivate progresiv (*a favoriza*) sau regresiv, cele din urmă fiind mai puțin productive (*pictor-pictură-a picta, monolog-a monologa, pastor-a păstori, legislație-legislatură-a legisla*). În cazul derivării progresive, remarcăm frecvența următoarelor sufixe lexicale:

ui, care formează verbe de la substantive: *a văruui, a lăcui*; același sufix se aplică și la substantive neologice: *a bipui*.

ifica, aplicat unor baze adjectivale: *a clarifica, a simplifica*, sau substantivale: *a bonifica, a stratifica, a zeifica*.

iza, foarte productiv în stadiul actual al limbii, se anexează la baze substantivale: *a marșrutiza, a pesederiza, a favoriza, a dugheniza, a se canaliza*, la baze adjectivale: *a culpabiliza, a optimiza, a acutiza, a actualiza, a materializa, a japoniza, a mondializa, a americaniza* și mai noul *a*

LEXICAL MEANS FOR EXTENDING THE VERB CLASS

Prof. PhD Maria-Magdalena JIANU
„Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu

Abstract

The devices that Romanian language disposes of in order to achieve lexical dephasing – derivation, composition and lexico-grammatical transposition, which is less productive – are meant to extend lexical units containing the same semantic information as the main verbs.

Key words: means lexical, derivation, voice, lexical suffixes.

Derivation is the most frequently used device for this purpose, distinguishing agglutinated verbal forms (*to favour*) or back-formation verbal forms, the latter being less productive (*painter-painting-to paint, monologue-to perform a monologue, shepherd-to shepherd, legislation-legislature-to legislate*). In the case of agglutination, we remark the frequency of the following lexical suffixes:

ui, which forms verbs from nouns: *to limewash, to varnish*; the same suffix is also applied to neologistic nouns: *to beep*.

ifica, applied to an adjective basis: *to clarify, to simplify*, or to a noun basis: *to rebate, to stratify, to deify*.

iza, which is highly productive at the actual stage of the language, is attached to noun basis: *to marchrout, to PDSR-ize, to favour, to boutiquize, to channel*, to adjective basis: *to culpabilize, to optimize, to aggravate, to update, to materialize, to japanize, to globalize, to americanize* and the newly emerging *to mail* that has already gained currency among IT programmers.

(i)ona, is always attached to noun basis: *to manufacture, to obstruct*; rarely, verbs derived with this suffix may occur in parasyntetic variants

mailiza, deja intrat în uzul it-iștilor.

(i)ona, se anexează unor baze totdeauna substantivale: *a confecționa*, *a obstrucționa*; rar, verbele derivate cu acest sufix pot apărea și în variante parasintetice: *a superpoziționa*. O creație recentă cu sufixul – *a* este *a gestiona* (care înlocuiește forma extinsă *a avea în gestiune*, după cum *a lectura* substituie structura *a face lectură*).

i,-a, care devin redundant și sufixe gramaticale, marcând infinitivul noilor verbe derivate; aceste sufixe lexico-gramaticale se anexează la baze adjectivale: *a înălța*, *a mări*, *a lăți*, *a cadora*. Uneori, sufixele amintite impun obligatoriu și un prefix, generând un derivat parasintetic de la baze adjectivale, numerale sau substantivale: *a îmbătrâni*, *a se încuscri*, *a se întări*, *a împătri*..

âi,-ăi, -(*ă*)ni formează verbe de la interjecții: *a pocni*, *a ciocăni*, *a bufni*, *a mormăi* (acest verb este obținut prin reducția celui de-al doilea termen al interjecției compuse *mor-mor*); tot de la interjecții se formează verbe cu un sufix mai puțin frecvent, *-ta*: *a se văieta*, *a ofta*.

ări apare atașat unor baze substantivale: *a frunzări*, *a maimuțări*; același sufix apare utilizat la verbe construite de la adjective argorice: *a miștocări*

isi, rar utilizat, se anexează unor baze substantivale: *a aerisi*, *a cadorisi*.

În privința prefixelor, acestea nemodificând morfologic baza, pot acționa în extinderea clasei verbului, dar mult mai redus decât în cazul substantivelor: *a reactiva*, *a destăinui*, *a conlucra*, *a compătimi*, *a răstălmăci*, *a prestabili*, *a întrerupe*, *a înroși*, *a antepune*, *a deposeda*.

Un număr limitat de verbe s-au format prin *compunere*, cu elemente prefixoidale (*a se autodepăși*, *a se autocaracteriza*, *a se automulțumi*, *a*

as well: *to superposition*. A recent creation with the suffix – *a* is *to administer* (which replaces the extended form *to hold under administration*, as well as *to read* substitutes the structure *to do reading*).

i,-a, that become redundant and grammatical suffixes, marking the infinitive of the newly derived verbs; these lexico-grammatical suffixes are attached to adjective basis: *to heighten*, *to enlarge*, *to widen*.. In some cases, these suffixes require a prefix as well, generating a parasynthetically derived word from adjective, numeral or noun basis: *to age*, *to ally with*, *to harden*, *to quadruplicate*..

âi,-ăi, -(*ă*)ni form verbs from interjections: *to snap*, *to knock*, *to thump*, *to grumble* (this verb is obtained by reducing the second term of the complex interjection *grr-grr*); starting from interjections there can also be formed verbs with a less frequent suffix, *-ta*: *to bemoan*, *to sigh*.

ări occurs attached to some noun basis: *to leaf*, *to ape*; the same suffix occurs with verbs constructed from slang adjectives: *to scoff*

isi, rarely used, is attached to noun basis: *to aerate*, *to treat*.

With regard to prefixes, they do not modify the base morphologically and can contribute to the extension of the verb class, but in a lower degree than in the case of nouns: *to reactivate*, *to disclose*, *to co-operate*, *to commiserate*, *to misinterpret*, *to pre-establish*, *to interrupt*, *to encrimson*, *to put before*, *to dispossess*.

A limited number of verbs are formed by *composition*, with prefixoid elements (*to self-overcome*, *to self-characterize*, *to self-satisfy*, *to reunite* – the last verb being simultaneously composed and derived), or with lexical units which were independent initially (*to condescend*, *to bless*, *to thank* etc).

Closely connected with the composition process there are *phrasal formations* which, at the actual stage of the language, are formally materialized with isolated components, but they may also occur as agglutinated structures in future. There has to be taken into account that many blend compounds followed this path along their evolution; it is the case of the collective numeral *both*, which existed

întruni- ultimul verb fiind o formație simultan compusă și derivată), sau cu unități lexicale care au fost independente(*a binevoi*, *a binecuvânta*, *a mulțumi* etc).

Tangent procesului de compunere, se înregistrează *formațiile locuționale*, care, în stadiul actual al limbii, se manifestă, din punct de vedere formal, cu elementele componente izolate, probabil, cu timpul, putând apărea ca structuri aglutinate. Avem în vedere că multe compuse prin contopire au urmat acest parcurs în evoluția lor; este cazul numeralului colectiv *amândoi*, care a existat în limba română veche cu forma neaglutinată *a mânre doi*(în care *a* era prepoziție de acuzativ, echivalenta lui *de* actual, iar *mânre* era singularul arhaic de la *mână*). În cazul compuselor verbale, și acestea au înregistrat momentul funcționării izolate(*a bine cuvânta*), fapt demonstrabil în româna actuală prin posibilitatea schimbării topicii elementelor componente: *a cuvânta bine/ a binecuvânta*.

Formațiile locuționale sunt grupuri de unități lexicale care și-au pierdut independența semantică, în care relațiile sintactice s-au anulat iar caracteristicile morfologice, cu excepția celor verbale, s-au diluat. Sensul locuțiunii, în general, nu este o cumulare a sensurilor elementelor componente, de cele mai multe ori acesta neavând nicio legătură cu termenii locuționați. Astfel, în locuțiunea *a da sfară în țară*(cu varianta populară se înregistrează forma nemotivată, obținută prin etimologie populară, *a da sfoară în țară*), cu sensul de *a înștiința*, numai substantivul face tangențial referire la o colectivitate beneficiară a știrii, altfel, fără cunoașterea conținutului semantic al cuvântului *sfară* neexistând posibilitatea decodificării. Termenul *sfară*, frecvent în varianta veche a limbii române, avea sensul de fum rezultat din arderea

in old Romanian under the unagglutinated form *a mânre do i* (where *a* was an accusative preposition, equivalent of *de* nowadays, and *mânre* was the archaic singular form of *mână* = *hand*). As for verbal compounds, they also underwent a period of isolated functioning (*a bine cuvânta* = *to bless*), which can be demonstrated in nowadays Romanian by the possibility to change the order of the components: *a cuvânta bine/ a binecuvânta (to bless)*.

Phrasal formations are groups of lexical units which lost their semantic independence, where syntactic relations are no longer valid and the morphological characteristics, except the verbal ones, were dissolved. Generally the meaning of the phrase is not a cumulation of the meanings of the composing elements, and in most cases it has no connection with the terms of the phrase. Thus, in the case of the phrase *a da sfară în țară* = *to raise a hue and cry* (the popular variant mentions the unaccountable form resulted from popular etymology *a da sfoară în țară*) meaning *to notify*, only the noun closely refers to a collectivity to which the news is addressed; otherwise, without knowing the semantic content of the word *sfară* = *smoke* there is no possibility to decode its meaning. The term *sfară*, recurrent in the old version of Romanian language, signifies smoke resulted from burning the sacrificed animals or the straws settled at the boundary between the villages in order to signal the arrival of invaders. Making use only of the last characteristic out of the distinctive features of this word, namely the one regarding the purpose, the reconstructed phrase – *a da veste* = *to break the news* – occurs as justified for the actual meaning. A further analysis shows that neither the verb *a da* = *to give* within the phrase means *to offer, to bestow on* anymore; its significance is dissolved in favour of another one developed by the same contextuality as *sfară/ veste* = *smoke/news*. Some phrases may insert accusative or dative pronominal clitics: *a o lua pe cocoasă* = *to get one's lumps*, *a se da de ceasul morții* = *to be at one's wit's end*, *a-și mânca unghiile* = *to bite one's nails*, *a o da în bară* = *to screw it up*. Regarding the options of the speakers for verbal supports within phrases it can be remarked the productivity of the oldest verbs in Romanian, used

animalelor aduse ca jertfă sau a paielor fixate la limitele dintre localități pentru vestirea sosirii cotropitorilor. Utilizând, dintre trăsăturile distinctive ale acestui cuvânt, numai caracteristica ultimă, cea privitoare la scop, locuțiunea reconstruită – *a da veste* – apare motivată în sensul actual. Continuând analiza, nici verbul *a da* nu mai are, în locuțiune, sensul de *a oferi*, *a dărui*; semnificația acestuia este diluată, în favoarea unei alte semnificații dezvoltate prin contextualitatea cu *sfară/veste*. Unele locuțiuni pot insera clitice pronominale în acuzativ sau în dativ: *a o lua pe cocoașă*, *a se da de ceasul morții*, *a-și mânca unghiile*, *a o da în bară*. În privința opțiunii locutorilor pentru suporturile verbale din cadrul locuțiunilor, remarcăm productivitatea celor mai vechi verbe ale limbii române, utilizate la toate diatezele: *a da* (*a da de pomană*, *a da colțul*, *a se da peste cap*, *a-și da seama*, *a fi dat de pomană*, *a se da de gol* etc.), *a lua* (*a lua la rost*, *a lua cu binișorul*, *a lua mințile*, *a fi luat în seamă*, *a lua pe cocoașă*, *a se lua de mână cu*, *a-și lua picioarele la spinare* etc.), *a pune* (*a pune pe jar*, *a o pune de mămăligă*, *a-și pune pofta-n cui*, *a pune ursitorile*, *a fi pus cu botul pe labe* etc.), *a vedea* (*a vedea stele verzi*, *a vedea iarba cum crește de jos*, *a-și vedea de treabă*, *a-și vedea de drum*, *a se vedea cu sacii în căruță* etc.); cu o frecvență ridicată în structura locuțiunilor este verbul *a fi*, care-și menține trăsătura copulativă: *a fi cu nasul pe sus* (*a fi încrezut*), *a fi pe punctul de* (*a fi gata*), *a fi în stare de* (*a fi capabil*).

Analizând lexicul românesc al perioadei actuale, constatăm că fenomenul generării de structuri verbale locuționale se încadrează cu prioritate între *formațiile argotice* utilizate frecvent. La baza argoului stă, de cele mai multe ori, raportul analogic între termenul utilizat și realitatea exterioară

in all voices: *a da = to give* (*a da de pomană = to give away*, *a da colțul = to turn the corner*, *a se da peste cap = to move heaven and earth*, *a-și da seama = to become aware*, *a se da de gol = to give oneself away* etc.), *a lua = to take* (*a lua la rost = to take to task*, *a lua cu binișorul = to take it easy*, *a lua mințile = to turn somebody's head*, *a fi luat în seamă = to be taken into account*, *a lua pe cocoașă = to get the stick*, *a se lua de mână cu = to go hand in hand*, *a-și lua picioarele la spinare = to take to one's heels* etc.), *a pune = to put* (*a pune pe jar = to bring to fever pitch*, *a o pune de mămăligă = to be in the soup*, *a-și pune pofta-n cui = can (just) whistle for something*, *a pune ursitorile = to summon the Fates*, *a fi pus cu botul pe labe = to put someone's nose out of joint* etc.), *a vedea = to see* (*a vedea stele verzi = to see stars*, *a-și vedea de treabă = to mind one's own business*, *a-și vedea de drum = to go one's way*, etc.); a high recurrence in phrase structure has the verb *a fi = to be*, which maintains its copulative characteristic: *a fi cu nasul pe sus = to hold one's nose in the air (to be arrogant)*, *a fi pe punctul de = to be about to (to be ready to)*, *a fi în stare de = to be able to (to be capable of)*.

Analyzing the Romanian vocabulary at present, it can be observed that the phenomenon of generating verbal phrase structures is prevalently part of the frequently used *slang structures*. Most often the fundament of slang is the analogical relation between the term used and the factual reality it invokes (*to be on top* means *to be very good/excellent/intelligent* etc). From a semantic point of view, the relation is one of synonymy (*to be a model/to be very beautiful*), but in order to achieve such an equivalence the term generally transits the stage of conversion, changing from one lexical category to another (in *a fi de belea = to be a piece*, the noun becomes adjective when the semantic content of the phrase has a certain referent: *The girl is a piece/ is very beautiful*, or it becomes an adverb when the structure is used impersonally: *E de belea/ e rău dacă minți = This smells like trouble/it's bad if you are lying*). In selecting slang terms it is taken into consideration their rarity or novelty, as well as the possibility that they constitute sources of ironies: *a aboli/a bate pe cineva foarte rău = to abolish/to beat someone up*

pe care o invocă(*a fi în top* înseamnă *a fi foarte bun/excelent/deștept* etc). Din punct de vedere semantic, relația este de sinonimie(*a fi fotomodel/ a fi foarte frumoasă*), dar, pentru realizarea unei echivalențe de acest tip, termenul parcurge, în general, etapa conversionării, trecând la o altă parte de vorbire(în *a fi de belea*, substantivul devine adjectiv, când conținutul semantic al locuțiunii are un referent nume: *Fata e de belea/ e foarte frumoasă*, sau devine adverb, când structura este utilizată impersonal: *E de belea/ e rău dacă minți*). La selecția termenilor argotici se ia în considerare raritatea sau noutatea lor, precum și posibilitatea ca aceștia să constituie surse ale ironiilor: *a aboli/a bate pe cineva foarte rău, a face muncă de teren/a merge la furat în altă localitate, a fi în reparație capitală/ a-și face toate analizele, a lua grupa sanguină cuiva/ a tăia pe cineva/ a spinteca, a xeroxa/a copia, a face cuiva monearul/ a jefui/ a fura pe cineva*.

Modalitățile prin care verbele din structura locuțiunilor argotice contemporane se conotează sunt:

1. Schimbarea diatezei și a tranzitivității verbelor din structură: *a se băga în seamă cu japca*(intransitiv, față de *a băga în seamă*, tranzitiv la diateza activă), *a se da artist*(intransitiv, față de *a da*, tranzitiv, la diateza activă). Acest fenomen de glisare a verbelor de la o subcategorie gramaticală la alta, de la o caracteristică la alta este în extindere la nivelul sistemului verbal românesc și, probabil, este generat de larga întrebuintare a argoului în limbajul cotidian. Exemplificăm cu verbul *a merita*, la diateza activă, care poate apărea cu flexiune completă, când se raportează la un actant-subiect(*eu merit, tu meriți, el merită*), dar se utilizează și impersonal, menținând diateza(*Merită să înveți*). Sub influența inovațiilor lexicale de tip argou, acest verb apare tot

really bad, a face muncă de teren/a merge la furat în altă localitate = to do fieldwork/to go and steal from another place, a fi în reparație capitală/ a-și face toate analizele = to undergo capital repairs/to undergo a complete set of medical tests, a lua grupa sanguină cuiva/ a tăia pe cineva/ a spinteca = to type someone's blood/to cut somebody dead/to cut open, a xeroxa/a copia = to xerox/to photocopy, a face cuiva monetarul/ a jefui/ a fura pe cineva = to complete somebody's cash reconciliation form/to rob somebody/to steal from somebody.

The ways in which the verbs in the structure of contemporary slang phrases are connoted are:

1. Change of voice and transitivity of verbs in the structure: *a se băga în seamă cu japca = to meddle into somebody's business* (intransitive, unlike *a băga în seamă = to take into account*, transitive in active voice), *a se da artist = to cry roast meat* (intransitive, unlike *a da = to give*, transitive, in active voice). This phenomenon of verbs sliding from one grammatical subcategory to another, from one characteristic to another is extending in the Romanian verbal system and is probably generated by the wide usage of slang in the actual language. For instance the verb *a merita = to deserve/to be worth*, in active voice, may occur with complete flexion when it refers to a subject performer (*eu merit = I deserve, tu meriți = you deserve, el merită = he deserves*), but it is also used impersonally in the same voice (*Merită să înveți = It's worth studying*). Under the influence of slang lexical innovations, this verb occurs more and more used in impersonal reflexive voice (*Se merită să înveți = It's worth studying*); following the same pattern it can be observed the introduction of the reflexive and intransitive impersonal form *a se face* (from *a face = to do/make*): *Se face să muncești pentru atâția bani = It's worth working for so much money*.

2. Reduction and abbreviation occur especially in the language used by soldiers, prisoners, computer or mobile phone users; for example, *AMR*, abbreviation containing a verb, is decoded as *au mai rămas (zile) = there are left (days)*, *p.p.c.* signifies *poate pică ceva = you might get something*; the sentence *vezi că plec = I'm leaving* is transcribed only with consonants - *vz k*

mai frecvent utilizat la diateza reflexivă impersonală (*Se merită să înveți*); după același model, se constată lansarea formei impersonale reflexive și intrazitive *a se face* (de la *a face*): *Se face să muncești pentru atâția bani*.

2. Reducția și prescurtarea, fenomene întâlnite, în special, în limbajul soldaților, deținuților, al utilizatorilor computerului sau ai telefoniei mobile; de exemplu, *AMR*, abreviere care conține un verb, se decodează *au mai rămas (zile)*, *p.p.c.* are semnificația *poate pică ceva*; enunțul *vezi că plec* apare transcris numai prin consoane - *vz k plk*, în sms-uri și în comunicările de pe mailuri. Unele structuri verbale argotice au generat, prin sufixare, unități lexicale noi: *mi se rupe /mi-e indiferent* a devenit *miserupism/indiferență*.

3. Restrângerea sensului verbelor, prin raportarea la un referent și la un context specifice: *a extrage/ a fura din buzunare*.

4. Dezvoltarea unui tip special de polisemie, în funcție de context și de intenția de comunicare: *a trânti* apare atât cu sensul de *a pica pe cineva la un examen (Dacă mai lipsiți, vă trântesc de nu vă vedeți)*, cât și cu sensul de *a lăsa cu gura căscată (Hai că m-ai trântit cu vestea asta)*.

5. Renunțarea la rolul de criptare a informației, în favoarea unei demonstrații de creativitate lingvistică, de fantezie și umor: *a avea sesiune prelungită/ a avea restanțe, a merge la mărire-n toamnă/ a merge la restanțe*. Foarte expresiv este argoul deținuților și al infractorilor, în care verbele au conotații depreciative: *a vomita/ a denunța, a da cep/a înjunghia, a face cuiva capul drojdie/a zdrobi capul cuiva*. Expresivitatea argoului se realizează și prin recursul argotizanților la sonoritățile aparte ale limbii, în primul rând la onomatopee și la simbolismele fonetice

plk - in SMSes and email communication. Some slang verbal structures generated new lexical units by suffixation: *mi se rupe/mi-e indiferent = I don't give a damn/it's beyond caring* became *miserupism/indiferență = indifference*.

3. Limiting the significance of verbs by relating to a specific referent and context: *a extrage/ a fura din buzunare = to extract/to pick someone's pocket*.

4. Developing a special type of polysemy, according to the context and the intention in communication: *a trânti = to knock down* occurs both with the significance of *a pica pe cineva la un examen = to flunk somebody (Dacă mai lipsiți, vă trântesc de nu vă vedeți = If you continue to skip classes, I'll flunk you out)*, and with the meaning of *a lăsa cu gura căscată = to knock somebody out (You knocked me out telling me the news)*.

5. Dismissing the role of encoding information in favour of a demonstration of linguistic creativity, fantasy and humour: *a avea sesiune prelungită/ a avea restanțe = to have an extended exam session/to have a retake, a merge la mărire-n toamnă/ a merge la restanțe = to go for a grade raise in autumn exam session/to go for a retake*. Of high expressiveness is the slang of prisoners and criminals, where verbs get deprecatory connotations: *a vomita/ a denunța = to spit up/to report someone, a da cep/a înjunghia = to broach/to stab, a face cuiva capul drojdie/a zdrobi capul cuiva = to blow someone's head off/to smash someone's head open*. The expressiveness of slang is also achieved by speakers' resort to distinctive sonorities of the language, especially onomatopoeia and phonetic symbolisms which are attached to the main verbs: *a umbla cu hau-hau/a denunța = to grass/to report someone, a lua oful cuiva/ a omori pe cineva = to relieve someone/to kill*. The humorous aspect of verbal slang is enforced by the presence of metaplasms (figures of sound), the alteration of the signified having an effect of surprise and amusement on the receiver: *mi se limbă plimba-n gură* (metathesis). Sometimes, by contamination of some units which are still verbal and similar in meaning, slang verbs become genuine portmanteaus: *a se intimifăstăci/ a se intimida + a se făstăci = to get intimidated + to get rattled*.

care se anexează verbelor suport: *a umbla cu hau-hau/a denunța, a lua oful cuiva/ a omori pe cineva*. Latura comică a argoului verbal este susținută de prezența metaplasmelor (figuri de sunet), alterarea semnificatului având efect de surpriză și amuzament asupra receptorului: *mi se limbă plimba-n gură* (metateză). Uneori, verbele argotice devin, prin contaminarea unor unități, tot verbale și cu sens apropiat, veritabile cuvinte valiză: *a se intimifâstâci/ a se intimida+ a se fâstâci*.

6. Recursul la tropi, ca procedeu de bază în constituirea argourilor. Dintre aceștia, metafora este figura cel mai frecvent utilizată; astfel, pentru verbul *a bate* au fost identificate seriile de metafore sinonimice: *a pisa, a demola, a șifona, a tapa, a tăbăci*, dar și locuțiunile *a face piștie, a băga în fabrica de pumni, a umple de borș*. Pentru structura *a fi bogat* am selectat realizările *a fi cu lozul pe el, a avea căramidă, a fi baștan, a fi bazat*. Dintre creațiile de ultimă oră, înregistrăm *a avea mușchi pe creier/a fi prost/ a fi nebun, a fi chel/ a fi sărac/ a nu avea bani, mă ține-o venă/nu pot/ mă jenez/ am rețineri*. Metafora este figura predilectă și în limbajul sportivilor: *a croșeta/ a dribla în zigzag, a fura din cașcaval/ a fura startul*, sau în cel al elevilor și studenților: *a avea o față de confort trei/ a fi urât/ a arăta rău*. Dintre figurile mai puțin productive în sfera argoului verbal, înregistrăm metonimia (*a face o talpă/ a se plimba*), sinecdoca (*a pune geana pe ceva/a observa cu atenție obiectivul unei spargerii viitoare*), metalogisme, realizate prin pleonasm (*a spune vorbe pentru un cuvânt, a face pulberea praf*), prin hiperbolă (*s-a îngrășat cât mama Rusia*). Componenta ludică a argoului este asigurată prin contexte ilogice sau absurde: *a-și da cu stângul în dreptul/ a greși/ a fi neîndemânatic, a se îmbolnăvi de deces/ a muri, a mânca pâine cu sos de limbă/a mânca pâine goală/a fi flămând* = to eat bread and tongue

6. Resorting on tropes as a basic procedure in constituting slang words. Among them, the metaphor is the most frequently used figure of speech; thus, in the case of the verb *a bate* = to beat there were identified the following synonymic metaphor series: *a pisa* = to mash, *a demola* = to tear down, *a șifona* = to rumple, *a tapa* = to tease, *a tăbăci* = to tan, and also the idioms *a face piștie* = to beat to a jelly, *a băga în fabrica de pumni* = to let out at someone with one's fist, *a umple de borș* = to shed blood like water. In order to illustrate the structure *a fi bogat* = to be rich there were selected the constructions *a fi cu lozul pe el* = to hit the jackpot, *a avea căramidă* = to have gold, *a fi baștan* = to be a whale, *a fi bazat* = to roll in riches. Among the newly created idioms there are worth mentioning *a avea mușchi pe creier/a fi prost/ a fi nebun* = to be a bird brain/to be stupid/to be crazy, *a fi chel/ a fi sărac/ a nu avea bani* = to be broke/to be poor/to be out of money, *mă ține-o venă/nu pot/ mă jenez/ am rețineri* = I'm ill at ease/I can't/I'm not comfortable/I have reservations. The metaphor is a favoured figure of speech in the language of sportsmen as well: *a croșeta/ a dribla în zigzag* = to knit/to do crossover dribbling, *a fura din cașcaval/ a fura startul* = to steal some cheese/to cheat the start, or in the language of pupils and students: *a avea o față de confort trei/ a fi urât/ a arăta rău* = to have a second hand face/to be ugly/to look bad. Among the less productive figures of speech in the verbal slang area there are the metonymy (*a face o talpă/ a se plimba* = to take some steps/ to walk), the synecdoche (*a pune geana pe ceva/a observa cu atenție obiectivul unei spargerii viitoare* = to set one's heart on/to observe closely the goal of a future burglary), metalogisms, achieved by pleonasm (*a spune vorbe pentru un cuvânt* = to say words for a word, *a face pulberea praf* = to turn powder into dust), by hyperbole (*s-a îngrășat cât mama Rusia* = he got as fat as mother Russia). The ludicrous aspect of slang is provided by illogical or absurd contexts: *a-și da cu stângul în dreptul/ a greși/ a fi neîndemânatic* = to have two left feet/to go wrong/to be clumsy, *a se îmbolnăvi de deces/ a muri* = to suffer from death/to die, *a mânca pâine cu sos de limbă/a mânca pâine goală/a fi flămând* = to eat bread and tongue

mânca pâine goală/a fi flămând. Același efect stilistic se realizează prin combinații sintactice aberante, precum sunt cele care prezintă forme de dezacord (*așa vrea mușchii mei/așa vreau eu*), ori se construiesc pe baza pleonasmelor (*miroase a pute/lucru necurat*).

Utilizarea argoului, în general, și a celui în care sunt implicate verbe, în special, are, în limba română actuală, trei motivații, care se raportează la rolul limbajului și la funcțiile limbii: 1. prezența funcției referențiale, dată de capacitatea argoului cu suport verbal de a transmite, în mod economic, dar ambiguu, un conținut informațional (*a pleca în misiune/ a merge la furat*), precum și a celei conative (în cazul argourilor utilizate ca eufemisme: *se dă miez/se dă mare, a mărita o marfă/a vinde o marfă, mă trage curentul la buzunare/n-am bani*); 2. subordonarea funcției expresive față de cea conativă, cu precădere în pamflete și structuri ironice (*i se rupe-n două/nu-i pasă, a da în bâlbe/a se emoționa/a minți*); 3. aspectul de limbaj convențional, codificat, al argoului, asemănător, în privința rolului de sugestie, cu limbajele nonverbale (de exemplu, numai apartenența la un grup social în care se dezvoltă sensul unei structuri argotice face posibilă decodarea acesteia; astfel, expresia *a lua în taraf* poate fi înțeleasă numai de aparținătorii unei bande de hoți, însemnând *a admite într-o bandă de hoți* (au aceeași explicație în decodare termenii *a blătui, a șmenui, a țepi/a țepui, aalconautiza*).

BIBLIOGRAFIE

1. Avram, Mioara, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, SG,I, 1965, p. 141-163

sauce/to eat bread alone/to be starved. The same stylistic effect is achieved by abnormal syntactic combinations such as those that present disagreement forms (*așa vrea mușchii mei/așa vreau eu = my muscles says so/I say so*) or are constructed starting from pleonasm (*miroase a pute/lucru necurat = it stinks like stink/there is something fishy about it*).

The usage of slang in general, and especially of slang that implies verbs in nowadays Romanian language has three motivations related to the role of language and the functions of the language: 1. the existence of the referential function, provided by the capacity of verbal basis slang to transmit an informational content in an economical but ambiguous way (*a pleca în misiune/ a merge la furat = to go on a mission/to go robbing*), as well as the conative function (in the case of slang words used as euphemisms: *se dă miez/se dă mare = to think one is the hub of the universe/to do the grand, a mărita o marfă/a vinde o marfă = to marry off goods/to sell goods, mă trage curentul la buzunare/n-am bani = my pockets are draughty/I have no money*); 2. the subordination of the expressive function to the conative function, especially in pamphlets and ironic structures (*i se rupe-n două/nu-i pasă = doesn't give a damn/doesn't care, a da în bâlbe/a se emoționa/a minți = to crack up/to get nervous/to lie*); 3. the aspect of conventional and encrypted language of slang, similar to nonverbal languages regarding the role of suggesting (for example, only the affiliation to a social group where the meaning of a slang structure is developed makes it possible to decode it); thus, the expression *a lua în taraf = to let someone join the band* can be understood only by the members of a thief gang, meaning *a admite într-o bandă de hoți = to accept someone in a thief gang* (the same explanation is also available for the terms *a blătui, a șmenui, a țepi/a țepui, aalconautiza*).

BIBLIOGRAPHY

22. Avram, Mioara, *About the Correspondence Between Subordinate Sentences and Sentence Elements*, SG,I, 1965, p. 141-163

2. Bally, Charles, *Linguistique general et linguistique francaise*, Berna, 1950, Ediția III.
3. Bieltz, P., Gheorghiu, D., *Logica juridică*, Editura Pro Transilvania, 1998, București
4. Chomsky, N., *Aspects of the teory of syntax*, 1965, Cambridge
5. *** *Dicționarul general de științe. Științe ale limbii*, Editura Științifică, 1997, București
6. Dimitriu, C., *Tratat de gramatică a limbii române. Morfologia*, Institutul European, 1999, Iași
7. Dindelegan, Pană, Gabriela, *Sintaxa transformațională a grupului verbal în limba română*, Editura Academiei, 1974, București
8. Dindelegan, Pană, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăți, controversate, noi interpretări*, Editura Humanitas Educațional, 2003
9. *** *Gramatica limbii române*, vol. II, 1966, Ediția a II-a revizuită și adăugită, București
10. *** *Gramatica limbii române, I, Cuvântul; Gramatica limbii române, II, Enunțul*, Editura Academiei Române, 2005, București
11. Gruică, G., *Moda lingvistică 2007. Norma, uzul și abuzul*, Editura Paralela 45, Pitești, 2006
12. Guțu, Romalo, Gabriela, *Corectitudine și greșeală. Limba română de azi*, Editura Humanitas Educațional, 2004, București
13. Iordan, I., *Limba română contemporană*, Editura Ministerului Învățământului, 1956, București
14. Irimia, D., *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, 1997, Iași
15. Irimia, D., *Morfo-sintaxa verbului românesc*, Editura Universității "Al.I. Cuza" Iași, 1997
16. Jianu, Maria-Magdalena, *Bazele lingvistice ale comunicării*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2006
17. Lyons, J., *Introducerea în lingvistica*
23. Bally, Charles, *Linguistique generale et linguistique francaise*, Berna, 1950, 3rd Edition.
24. Bieltz, P., Gheorghiu, D., *Judicial Logic*, Pro Transilvania Publishing House, 1998, Bucharest
25. Chomsky, N., *Aspects of the Theory of Syntax*, 1965, Cambridge
26. *** *General Dictionary of Sciences. Language Sciences*, Scientific Publishing House, 1997, Bucharest
27. Dimitriu, C., *Grammar Treatise of Romanian Language. Morphology*, European Institute, 1999, Iași
28. Dindelegan, Pană, Gabriela, *Transformational Syntax of the Verbal Group in Romanian*, Academy Publishing House, 1974, Bucharest
29. Dindelegan, Pană, Gabriela, *Elements of Grammar. Difficulties, Controversies, New Explanations*, Humanitas Educational Publishing House, 2003
30. *** *Romanian Language Grammar*, vol. II, 1966, Revised and Enlarged 2nd Edition, Bucharest
31. *** *Romanian Language Grammar, I, The Word; Romanian Language Grammar, II, The Sentence*, Romanian Academy Publishing House, 2005, Bucharest
32. Gruică, G., *Linguistic Fashion 2007. Norm, Use and Abuse*, Parallel 45 Publishing House, Pitești, 2006
33. Guțu, Romalo, Gabriela, *Correctness and Error. Today's Romanian Language*, Humanitas Educational Publishing House, 2004, Bucharest
34. Iordan, I., *Contemporary Romanian Language*, Ministry of Education Publishing House, 1956, Bucharest
35. Irimia, D., *Romanian Language Grammar*, Polirom Publishing House, 1997, Iași
36. Irimia, D., *Morphosyntax of Romanian Verb*, "Al. I. Cuza" University Publishing House, Iași, 1997
37. Jianu, Maria-Magdalena, *Linguistic Basis of Communication*, Bibliotheca Publishing House, Târgoviște, 2006
38. Lyons, J., *Introduction to Theoretical Linguistics*, Scientific Publishing House, 1995,

- teoretică*, Editura Științifică, 1995, București
18. *** *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, autori Jean-Marie Schaffer, Ducrot Oswald, Editura Babel, 1996, București
19. Tesniere, L., *Elements de syntaxe structurale*, 1965, Paris
20. Vasiliu, E., *Preliminarii logice la semantica frazei*, 1978, București
21. Zugun, P., *Părțile de propoziție*, CL, XXIII, nr.1, p. 103-111, 1978
- Bucharest
39. *** *New Encyclopedic Dictionary of Language Sciences*, authors Jean-Marie Schaffer, Ducrot Oswald, Babel Publishing House, 1996, Bucharest
40. Tesniere, L., *Elements de syntaxe structurale*, 1965, Paris
41. Vasiliu, E., *Logical Preliminaries for Sentence Semantics*, 1978, Bucharest
42. Zugun, P., *Sentence Elements*, CL, XXIII, nr.1, p. 103-111, 1978